

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

CSANÁDI kontra Magyarország ügy
(55220/00 sz. Kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2004. március 9.

A Csanádi kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*
A. B. BAKA
L. LOUCAIDES
K. JUNGWIERT
V. BUTKEVYCH
W. THOMASSEN
M. UGREKHELIDZE, *bírák*
és S. DOLLÉ, *a Szekció Hivatalvezetője*

2003. március 18-án és 2004. február 17-én zárt ülésen tartott tanácskozás után

az utóbbi időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (55220/00 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján egy magyar állampolgár, Csanádi Lajos (a "kérelmező") 1999. december 22-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. A kérelmező azt állította, hogy az ellene indított büntetőeljárás ésszerűtlenül hosszú ideig tartott és megsértette az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését.

4. A kérelmet a Bíróság Második Szekciójára osztották (Bírósági szabályzat, 52. § 1. bek.). A Bírósági szabályzat 26. § 1. bekezdésének megfelelően e Szekción belül megalakult az ügyet elbíráló Kamara (Egyezmény 27. cikk, 1. bekezdés).

5. 2001 november 1-én a Bíróság megváltoztatta Szekcióinak összetételét (Szabályzat 25. § 1. bek.). Az ügyet az új összetételű Második Szekcióra osztották (Szabályzat 52. § 1. bek.).

6. 2003. március 18-án hozott határozatával a Bíróság elfogadhatóvá nyilvánította a kérelmet.

7. A kérelmező és a Kormány is észrevételeket terjesztett elő az ügy érdemével kapcsolatban (Szabályzat 5. § 1. bekezdés).

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

1. A kérelmező 1947-ben született és Szabadbattyánban, Magyarországon él.

2. 1995. április 20-án a kérelmező személygépkocsiját vezette és egy busszal ütközött. Néhány utas megsérült. A baleseti helyszínelést a Székesfehérvári Rendőrség folytatta le. Ezt követően a kérelmező véralkoholszintjének vizsgálatára került sor.

3. 1995. május 6-án gondatlanságból elkövetett közúti baleset okozása miatt büntetőeljárás indult a kérelmező ellen. 1995. május 12-én egy gépjárműszakértő terjesztett elő szakvéleményt az ügyben.

4. 1995. december 22-én a Fejér Megyei Főügyészség vádat emelt. Egy orvosszakértői szakvélemény megállapításaira tekintettel az ügyészség 1996. május 29-én kiegészítette a vádiratot, a kérelmezőt maradandó fogyatékoság okozásával vádolta meg.

5. A Székesfehérvári Városi Bíróság 1997. január 15-én tartotta első tárgyalását. Ezt követően szakértők kirendelésére került sor, akik 1997. június 30-án terjesztették elő szakvéleményüket.

6. Az 1998. április 15-re kitűzött tárgyalást el kellett halasztani a kérelmező által előterjesztett elfogultsági kifogás miatt, amit a Legfelsőbb Bíróság 1998. július 6-án elutasított.

7. 1998. november 26-án a Városi Bíróság tárgyalást tartott. 1998. december 10-én a kérelmező, 1999. január 28-án pedig az ügyészség helyszíni kísérlet lefolytatását indítványozta.

15. 1999. február 10-én a Városi Bíróság elhalasztotta a február 25-re kitűzött tárgyalást és szakértői intézményt rendelt ki a korábbi szakvélemények összehangolására. 1999. február 23-án a kérelmező további bizonyítás iránti indítványokat tett.

8. Az 1999. május 20-ra kitűzött tárgyalást a kérelmező betegsége miatt el kellett halasztani. 1999. július 26-án a szakértői intézmény előterjesztette szakvéleményét.

9. 1999. november 24-én a Városi Bíróság elhalasztotta az 1999. december 9-re kitűzött tárgyalást, mivel a kérelmező idézése sikertelen volt.

10. 2000. február 13-án a kérelmező további bizonyítás iránti indítványokat terjesztett elő és tájékoztatta a bíróságot új lakcíméről. 2000. június 9-én a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező újabb, 2000. február 21-én előterjesztett elfogultsági kifogását.

11. 2001. január 17-én a kérelmező a nyomozás kiegészítését és helyszíni szemle tartását indítványozta.

12. A 2001. január 25-re kitűzött tárgyalást a kérelmező betegsége miatt el kellett halasztani.

13. 2001. május 17-én a bíróság tárgyalást tartott. A Városi Bíróság megállapította, hogy a baleset óta eltelt idő miatt a bizonyítást teljes egészében meg kell ismételni. A bíróság úgy határozott, hogy nem tart addig helyszíni szemlét, amíg bizonyos tanúkat meg nem hallgatott.

14. 2001. július 16-án a bíróság elrendelte a kérelmező vezetői alkalmasságának vizsgálatát. 2001. szeptember 13-án a bíróság 2001. október 3-ra tűzött ki helyszíni tárgyalást.

15. 2001. szeptember 27-én a Fejér Megyei Bíróság elutasította a kérelmező ismételt elfogultsági kifogását.

16. 2001. október 3-án a Városi Bíróság tárgyalást tartott, amelyen tanúkat és szakértőket hallgatott meg. Ugyanezen a napon a baleset helyszínének a megtekintésére is sor került.

17. Az eljárás jelenleg is folyamatban van a Városi Bíróság előtt.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

26. A kérelmező panaszolja, hogy az ügyében indított büntetőeljárás ésszerűtlenül hosszú ideig tartott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

“Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság... ésszerű időn belül... hozzon határozatot az ellen felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően...”

27. A Kormány vitatja a panaszt.

A. A figyelembe veendő időszak

28. A Bíróság észrevételezi, hogy az eljárás 1995. május 6-án kezdődött, amikor a kérelmezőt gondatlanságból elkövetett közúti baleset okozásával vádolták meg, és amikor eljárás indult ellene. Az eljárás jelenleg is folyamatban van az elsőfokú bíróság előtt. A kérelmező ügye nyolc éve és kilenc hónapja folyik.

B. Az eljárás hosszának ésszerű volta

29. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az eset egyedi körülményei fényében, a Bíróság esetjogában kidolgozott kritériumok figyelembe vételével kell megítélni, különös tekintettel az eset

bonyolultságára, a kérelmező és a releváns hatóságok magatartására, továbbá arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

1. Az ügy bonyolultsága

18. A Kormány előterjesztette, hogy az ügy meglehetősen bonyolult volt, különösen arra tekintettel, hogy meg kellett ismételni a szakértői vizsgálatokat. A kérelmező vitatta ezt az állítást.

19. A Bíróság észrevételezi, hogy az ügy egy baleset körülményeinek a megállapításával, és a kérelmezőt terhelő felelősség tisztázásával kapcsolatos. Bár szakvéleményeket kellett beszerezni, a Bíróság nincs meggyőződve arról, hogy az ügy bonyolultsága önmagában magyarázatul szolgálhat az eljárás hosszára.

2. A kérelmező magatartása

20. A Kormány szerint a kérelmező hozzájárult az eljárás elhúzódnásához azért, hogy tárgyalások elhalasztását kérte, elfogultsági kifogásokat terjesztett elő, és számos bizonyítás iránti indítványt tett. A kérelmező ezt vitatta.

21. A Bíróság úgy véli, hogy az adott körülmények között az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése nem tette szükségessé, hogy a kérelmező aktívan együttműködjön a bíróságokkal, mivel ő erőteljesen tagadta az ellene felhozott büntetőjogi vádakát. Ebben a vonatkozásban amiatt sem marasztalható el, hogy kihasználta a nemzeti jog által számára biztosított jogorvoslati lehetőségeket, például elfogultsági kifogások, vagy a bizonyítás módjára vonatkozó indítványok előterjesztését. Ugyanakkor az ezen cselekményekkel okozott késedelem nem róható az Állam terhére annak eldöntésekor, hogy az eljárás hossza meghaladta-e az "ésszerű időt" (ld. *Eckle v. Germany*, judgment of 15 July 1982, Series A no. 51, p. 36, § 82).

A Bíróság ugyanakkor észrevételezi, hogy bár az 1998. április 15-re kitűzött tárgyalást a kérelmező által előterjesztett elfogultsági kifogás miatt kellett elhalasztani, a Városi Bíróság a következő tárgyalást csak 1998. november 26-ra tűzte ki annak ellenére, hogy a Legfelsőbb Bíróság már 1998. július 6-án határozott a kifogásról. A Bíróság mindazonáltal nem tulajdonít döntő jelentőséget ezen késedelemnek. A kérelmező ismételt kifogásai nem befolyásolták a tárgyalások kitűzését, s a bíróságok néhány hónapon belül határoztak a kifogásokról. A Bíróság úgy véli, hogy ezek a késedelmek nem jelentősek az eljárás teljes hosszához képest.

3. A bíróságok magatartása és a per tétje a kérelmező számára

22. A Kormány azt állította, hogy nem került sor a bíróságok terhére róható inaktív időszakokra. A per tétjével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy bár a kérelmező ellen büntetőeljárás volt folyamatban, a kérelmezőt nem helyezték előzetes letartóztatásba. A kérelmező vitatta ezeket az érveket.

23. A Bíróság észrevételezi, hogy a Városi Bíróság az első tárgyalást csak 1997. január 15-én tartotta, holott a vádirat 1995. december 22-én már benyújtásra került. A Kormány nem szolgáltat magyarázattal erre a több mint egyéves inaktív periódusra, amelyet az Állam terhére kell róni. Bár ezt követően a bíróság rendszeres időközönként tárgyalást tartott, a Bíróság úgy véli, hogy a hazai bíróságok nem használták fel a rendelkezésükre álló időt arra, hogy az ügy mielőbbi lezárása érdekében felgyorsítsák az eljárást. Azt sem lehet megjegyzés nélkül hagyni, hogy a bíróságok nyolc év és kilenc hónap alatt sem voltak képesek ítéletet hozni.

24. A fenti megállapítások elégségesek ahhoz, hogy lehetővé tegyék a Bíróság számára annak megállapítását, hogy a kérelmező ügyét nem tárgyalták ésszerű időn belül. Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

37. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

25. Kérelmének előterjesztésekor a kérelmező jelezte, hogy nem vagyoni kárának megtérítését kéri. A későbbiekben többszöri felhívás ellenére sem részletezte kárigényét a Bíróság Eljárási szabályzatának 60. §-ban foglaltaknak megfelelően. 2004. február 7-én kelt levelében – amikor már rég lezárult az előterjesztések benyújtására nyitva álló határidő – a kérelmező végül tájékoztatta a Bíróság Hivatalát, hogy a Bíróságtól többek között azt kéri, kötelezze a “Magyar Kormányt 500.000 euró előleg kifizetésére számára.”

26. Ilyen körülmények között a Bíróság semmilyen összeget nem ítél meg a 41. cikk alapján.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;

2. *Elutasítja* a kérelmező igazságos elégtétel iránti kérelmét.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2004. március 9-én a Bírósági Szabályzat 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

S. DOLLÉ
hivatalvezető

J.-P. COSTA
elnök